

La realitat humana

Text > JOSEP PASTELLS

Album del naufragi es compon de divuit contes insòlits i enginyosos dividits en sis apartats: epopeia, mite, teologia, crònica negra, elegia i *fabliaux*. El professor de la Universitat de Girona Pep Valsalobre (Girona, 1956) debuta com a escriptor —o «alquimista que no fa sinó reescriure el que ja s'ha escrit», per emprar paraules seves— amb una obra sorprenent que, relat rere relat, contribueix a corroborar l'encert de la frase amb què es tanca l'epíleg: «La realitat humana és excelsament banal i sense substància».

El llibre es podria entendre com un divertiment de l'autor, com un descans lúdic que es concedeix després d'haver publicat una vintena de llibres acadèmics, però Valsalobre, farmacèutic, filòleg i historiador de la literatura, va molt més enllà. No es limita a narrar un enfilall de situacions còmiques, inquietants o desbaratades, sinó que ho aprofita per oferir, a qui sàpiga llegir entre línies, elements que deixen ben clars els defectes més comuns de l'ésser humà, la seva incapacitat per escapar de les mancances pròpies d'una vida que, per més mítica o heroica que pugui semblar, acabarà enfangada en la més absoluta de les vulgaritats.

Un suïcida recurrent, un home decidit a esborrar tots els seus records i un altre que descobreix els inconvenients de la invisibilitat protagonitzen l'apartat *epopeic* del llibre, mentre que pel *mític* hi desfilen un vampir malalt, un individu que s'enamora d'una morta, en Frankenstein i la Caputxeta Vermella, una dona que tem el tió i un home que reula físicament cinc segles enrere. Tots pateixen alguna malastrugança que, d'una manera o una altra, en confirma l'ordinària. És el mateix que passa en els tres relats *teològics*, en els quals apareixen unes prostitutes condemnades a la foguera; en Llätzer, que després de ressuscitar no es pot tornar a morir, i en Prudenci, que ja sap quin dia es morirà.

El llibre també inclou dues *cròniques negres* —en una, dos veïns comparteixen aspiracions literàries; en l'altra, hi trobem el millor fisionomista de la història de la humanitat— i dues *elegies*: la del barquer que trasllada morts a l'altra riba i la d'un foraster que reparteix uns enigmàtics paperets encartonats entre els clients d'un bar. Sempre hi ha un punt d'intriga, en aquests relats, i sempre s'arriba al final amb un regust agre, sovint torbador. Potser per compensar-ho, l'autor clou el recull amb tres *fabliaux* eròtics plens d'humor i de

VALSALOBRE, Pep. *Àlbum del naufragi*. Catarroja: Editorial Afers, 2024. 164 p.

personatges suggeridors: un professor universitari que gràcies al Facebook lliga amb una entusiasta de Cézanne; dos lingüistes que aprofiten un congrés per lliurar-se als plaers de la carn i un genetista interessat en la conducta sexual de la mosca de la fruita.

Són, en definitiva, uns contes intel·ligents, molt ben escrits i pensats, que demostren que, digui el que digui Valsalobre, ha nascut un escriptor.

Uns bigotis que encara fan córrer la tinta

Text > LAURA REIXACH

«**H**e leído la prensa. ¿Y qué, nos bajamos los pantalones ante los catalanes?», li va etzibar el vicepresident Alfonso Guerra a Jorge Semprún, el titular del Ministeri de Cultura, quan aquest, un cop s'havia sabut que Salvador Dalí havia deixat l'Estat espanyol com a únic hereter, va mostrar un tarannà conciliador en referència a la gestió del llegat del pintor. Un comentari ben revelador, citat per l'exministre a les seves memòries, i que és una de les moltes sucoses informacions complementàries

que enriqueixen aquest remarcable *Els últims secrets de Dalí* de Josep Playà Maset (Castellgalí, 1957), publicat per l'Editorial Gavarres.

Una obra narrada amb rigor i precisió, que ha estat merescudament premiada amb el Carles Rahola a millor projecte de comunicació periodística i que serveix a Playà per descobrir-nos les interioritats de l'exercici de la tasca política. A partir del recull fet de les memòries de Marià Lorca, exalcalde de Figueres alhora que confident de Dalí, l'autor hi traça un retrat, fidedig-

ne i exhaustiu, de la complexitat que va suposar aconseguir col·locar la capital empordanesa com a epicentre de l'herència daliniana, i ens fa palès el paper decisiu que hi van tenir les persones que hi van participar, que varen fer decantar la balança cap a una banda i no cap a l'altra.

Marià Lorca, amb el seu tracte proper, respectuós i sincer, va aconseguir derrocar la muralla aixecada per l'anomenada *troika*, formada per Domènech, Descharnes i Pitxot, entorn d'un Dalí molt afeblit físicament i a les acaballes